

ರಸ್ತೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಗುವ ಇಂಥ ದೃಶ್ಯಗಳು ಏನನ್ನ ಸೊಚಿಸುತ್ತದೆ? ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಯಾರು?

ನೋವಿನಲ್ಲಿ ಜೊತೆಯಾಗಬೇಕು, ತೀರ್ಪಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ಮೌನವಾದ ಗೌರವ ಸಲ್ಲಿಸಬೇಕು' ಎಂಬ ನಂಭಿಕೆಯೊಂದು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿದೆ. ಕೊರೆನಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಕೊಳ್ಳಲು ವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದು, ಆದರೆ ಘನತೆಯ ನಡೆಯನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ಸತತ ಪ್ರಯತ್ನಣೆಯಾಗಿ ವಿನಿಯೋಧ ಮಾಡಲೇಬೇಕಲ್ಲವೇ.

ಸ್ವಯಂಬ್ರಿತಿಯೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲ!

ಹಿರಿಯರು ತೀರ್ಪಿಕೊಂಡಾಗ, ಮುಕ್ತಳಾದವರು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ಉತ್ತರತ್ವದಿಯೆ ನಡೆಸುವುದು ಸದ್ಗುರು ಬಿಂಬಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮೂಲಭೂತ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಹಿಂದೇಇತ್ತು ಹಾಕುವುದು ಏಕೆ? ಅಪ್ಪಿನೋ ಅಮೃತೋ ಸಾವಿಗೆ ಈಡಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಎದಯಲ್ಲಿ ನೋವಿನಿಗೆ ಗೀರು ಮೂಡುವುದಲ್ಲವೇ? ಮುಕ್ತಳು ಹೃದಯಹೀನರಂತೆ ಯಾಕ ಹೀಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹೋರಾಟಗಾರರ ರವ್ಯಾಪ್ತಾ ರೆಡಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಾರೆ: 'ಕೊರೆನಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಗಳ ಕುರಿತು ಅಥವಾ ವ್ಯವಹಾರ ಕುರಿತು ಜನರ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ದೂರದಿಂದ ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಸ್ವತಃ ತಮ್ಮ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಶ್ರೀತಿ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಏನಿಸುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ಮನಸ್ಯನ ಜೀವಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೃದಯತ್ವಮಯಿತೆಯ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಪಕ್ಷಾಗಬೇಕು ಎಂಬ ಆಶಯವಾಗಲೇ ಕನಸಾಗಲೇ ಇತ್ತಿಬೇಗಿನ ತಲೆಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಕನಸು ಅಥವಾ ಆಶಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುಬೇಕಾದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಧನಾಗಿರಬೇಕು'.

'ಕೊರೆನಾ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಸಾವುಗಳಾದಾಗ ಅಥವಾ ಆಪ್ಯುರಿಗೆ ಸೋಂಕ ಉಂಟಾದಾಗ, ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ವರ್ತಿಸುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವರ ಒಳ ಸರಿಯಾದ ಸ್ವಾಧ್ಯಾಭಾವವೂ ಇಲ್ಲ, ಸ್ವಾಧ್ಯಾಭಾವವಾದರೂ ತಿಪ್ಪವಾಗಿ ಇದ್ದಲ್ಲ. 'ಸುತ್ತು ಮುತ್ತಲಿನ ಜನರು ಚೆನ್ನಾಗಿದ್ದರೆ, ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತೇವೆ' ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ಈ ಜನರಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸ್ತಿರುವುದು ತಮ್ಮ ಸಾಮಧ್ಯದ ಹೇಳೆ ಆತ್ಮವಿಶ್ವಾಸ ಇಲ್ಲದಂತಹ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ಉಳಿಕೊಳ್ಳತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಟಾಕಿ ಅಥವಾ ಅವರನ್ನು ಘನತೆಯಿಂದ ಕಳುಹಿಸಿಹೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂಬ ನಿಲ್ವಾಗಲೇ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಒಂದು ಬಗೆಯ ಹಣಿಮಾರಿತನ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಹಣಿಮಾರಿತನ, ಇಚ್ಛಾತ್ಮಕ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರಲ್ಲಿತ್ತು. ಈ ಗುಣ, ಮನೋಭಾವ ಹೊಸ ತಲೆಮಾರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸ್ತಿಲ್ಲ' ಎಂದು ರವಿಕ್ವಾ ರೆಡಿ ವಿವರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಭಿನ್ನ ಆಯಾಮಗಳು

'ಮುಕ್ತಳ ಸ್ವಾನದಲ್ಲಿ ಇರುವರು ಹೀಗೆಂದೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಕಾರಣಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಹಿರಿಯ ಲೇಖಕ ರೇಣುಕಾ ರಾಮಚಂದ್ರ. 'ಎಲ್ಲ ಮುಕ್ತಳು ತಂದೆ ತಾಯಿಯನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಿಹೊಳ್ಳಬುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವಿಟಿಲ್ಲ. ಅವವಾದಗಳು ಇರಬಹುದು. ಕೆಲವು ಮುಕ್ತಳು ಹಿರಿಯರನ್ನು ಹೀಂದಿನ ಕಾಲಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸಿಹೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಸ್ವೇಚ್ಛಿತೆಯರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಇತರ ಘನಸೆಗಳನ್ನು ಹಿರಿಯ ತಲೆಮಾರು ಕಲಿಯಬೇಕು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹದಗೆಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು

ಹಾಂತಿದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಮುಕ್ತಳ ಧೋರಣೆಯಷ್ಟೇ ಹೊಳೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿರಿಯರು ತಮ್ಮ ಯೌವನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಳನ್ನು, ಮನೆಯವರನ್ನು ಹೇಗೆ ನಡೆಸಿಹೊಂದಿದ್ದರು ಎಂಬುದೂ ಕಾಣರವಾಗತ್ತದೆ. ಹಿರಿಯರೂ ಅಪ್ಪೇ, ಈಗಿನ ತಲೆಮಾರಿನ ಜನರ ಜಂಜಡಗಳನ್ನು ಅಥವಾದಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂದು ದುಡಿಯಿವರ ಮುಂದಿರುವ ಸಾಲಾಗಳು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ. ಹಿರಿಯರ ಯೌವನದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಸಾಲಾಗಳು ಈಗಿಲ್ಲ. ಇಂದಿನವರ ಅಗತ್ಯಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. 'ಇಧ್ವಾರಲ್ಲಿ ಸುಖವಾಗಿ ಬಾಳೋಳ' ಎಂದು ಅವರು ಸುಮ್ಮೋ ಕೂರುವಿಟಿಲ್ಲ. ಕಾಲದ ಒಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮುಕ್ತಳೂ ಓಡಲೇಬೇಕು ಅಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದು ಅವರ ಪ್ರಶ್ನೆ.

'ಹಿರಿಯರ ಕುಟುಂಬವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಮುಕ್ತಳನ್ನು ನಿರ್ಲಾಷ್ಣಿಸಿ ನೋಯಿಸಿರುವ ಘಟನೆಗಳೂ ಮುಕ್ತಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಕರದಬಹುದು. ನನ್ನ ಪರಿಂಬಂದವರನ್ನು ನೋಡಲು ನಾನು ಆಗಾಗ ವ್ಯಾಧಾಶ್ವರ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ತೆರಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹಲವರನ್ನು ಮಾತನಾದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆಧಿಕವಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವವರೂ ಅಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

ಮನೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಕಷ್ಟವೆಂದು ವ್ಯಾಧಾಶ್ವರ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅಪರಿಚಿತ ಸಿಳ್ಳಿಂದಿಯೊಂದಿಗೆ, ಜೊತೆಗೆ ವರ್ತಿಸಿರುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಹೊಸತಲೆಮಾರಿನ ತಮ್ಮದೇ ಮನೆಯವರೊಡನೆ ಹೊಂದಾಣಿತ್ತೇಯನ್ನು ಹಿರಿಯ ತಲೆಮಾರು ಕಲಿಯಬೇಕು' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ರೇಣುಕಾ.